

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Werkplan 2012

Inspectie Veiligheid en Justitie

Werkplan 2012 Inspectie Veiligheid en Justitie

Voorwoord

Veiligheid is in de laatste jaren een van de belangrijke maatschappelijke issues. Sinds het aantreden van het kabinet Rutte is de verantwoordelijkheid voor het veiligheidsdomein en de politie gebundeld in het ministerie van Veiligheid en Justitie. De prioriteit die in het regeerakkoord aan veiligheid wordt gegeven leidt tot investeringen in het veiligheidsdomein.

Een krachtige toezichthouder wordt – vanuit het departement en vanuit de minister – als essentieel beoordeeld om de voortgang van het beleid adequaat te kunnen toetsen en de taken uit te voeren die aan de toezichthouders zijn opgedragen.

Binnen het ministerie van Veiligheid en Justitie is per 1 januari 2012 de Inspectie Veiligheid en Justitie dé toezichthouder. De Inspectie is ontstaan door het samengaan van de Inspectie voor de Sanctietoepassing en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. Met deze bundeling wordt het toezicht verder geprofessionaliseerd.

Hiermee ontstaat een robuuste toezichthouder op de domeinen politie, sanctietoepassing, rampenbestrijding en bestuur. Echter veiligheidsvraagstukken beperken zich niet alleen tot deze afzonderlijke terreinen. Veel vaker gaat het om een keten van organisaties die zich op verschillende beleidsterreinen bevinden. Voor de Inspectie VenJ betekent dit dat de hele keten van veiligheid en justitie potentieel tot het onderzoeksdomein hoort.

De Inspectie treedt op als een krachtige toezichthouder die in de verschillende domeinen in staat is om in de praktijk te toetsen of datgene wat is afgesproken daadwerkelijk werkt. Het toezicht levert informatie over individuele prestaties, incidentele onderwerpen maar ook structureel over een toezichtsterrein. Onze ambitie is om op meer regelmatige basis een balans te publiceren over de situatie in de verschillende toezichtdomeinen. De afgelopen jaren heeft de Inspectie goede ervaring opgedaan met het structureel inzichtelijk maken van prestaties. Voorbeelden zijn de ‘Staat van de rampenbestrijding’ en het onderzoek naar de mate van samenwerking tussen politiekorpsen. De komende periode brengt de Inspectie een nieuwe ‘Staat van de rampenbestrijding’ en de ‘Staat van het politieonderwijs’ uit. Ook is het voornemen om een ‘Staat van de politie’ en op termijn een ‘Staat van de brandweer’ te publiceren. Het vormgeven van de ‘Staat van..’ wordt daarnaast verder doorontwikkeld.

2012 Is het jaar waarin de Inspectie Veiligheid en Justitie vorm krijgt. Er wordt stevig geïnvesteerd in het verder professionaliseren van het toezicht en het vormen van de nieuwe organisatie. Voorop staat dat de Inspectie een robuuste toezichthouder is die met gezag door krachtig toezicht en op onafhankelijke wijze haar oordeel vormt. Met de inzet van onderzoeken, feitenkennis en praktijkgerichte benadering draagt de Inspectie bij aan een veiliger samenleving.

Het hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie,

J.G. Bos

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	7
2. Ontwikkelingen	9
3. Werkvelden	15
4. De onderzoeken	19
4.1. De ‘Staat van...’	20
4.2. Rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweer en GHOR	21
4.3. Politie	22
4.4. Onderwijs	23
4.5. Lokale veiligheid	24
4.6. Lopende onderzoeken en activiteiten	24
4.7. Samenwerking rijksinspecties	25
4.8. Voorgenomen onderzoeken	25
Bijlage	
I Schema onderzoeksactiviteiten Inspectie OOV in 2012	27

Inleiding

Een krachtige toezichthouder is essentieel om de voortgang en effectiviteit van het beleid adequaat en onafhankelijk te kunnen toetsen en de toezichttaken te kunnen uitvoeren. In haar werkplan heeft de Inspectie haar ambitie – binnen het veiligheidsdomein – vertaald naar voorgenomen activiteiten voor 2012.

Het werkplan is flexibel van opzet. Incidenten en actuele maatschappelijke veiligheidsvraagstukken kunnen leiden tot aanpassing van de programmering. De Inspectie wil met haar onderzoeken zo scherp mogelijk aansluiten bij de laatste ontwikkelingen. Het kan daarom voorkomen dat een aantal onderzoeken qua scope verschuift. Dit kan ook betekenen dat het werkplan wordt aangepast.

De Inspectie hecht veel waarde aan afstemming en overleg met vertegenwoordigers uit haar werkveld. Zeker ten aanzien van haar voorgenomen onderzoeken. Ook dit jaar is het werkplan tot stand gekomen na goed overleg met het veld. Verantwoordelijken van de beoogd korpsleiding Nationale politie, brandweer, GHOR, veiligheidsregio's, gemeenten, departementen, commissarissen van de Koningin, de Rijksvertegenwoordiger BES-eilanden en andere betrokken hebben hun inbreng geleverd. Het resultaat – de voorgenomen onderzoeken – zijn in hoofdstuk 4 benoemd.

Toezicht maakt duidelijk wat er in de praktijk wel en niet goed gaat. Met haar onderzoeken wil de Inspectie knelpunten in kaart brengen, maar juist ook succesfactoren en leerpunten benoemen. Van het veld wordt verwacht dat zij actie onderneemt en eventuele leerpunten oppakt. De Inspectie wil op deze wijze maximaal effect bereiken. Dit betekent dat de Inspectie ook na afronding van een onderzoek het thema blijft volgen, eventueel wordt er een effectmeting uitgevoerd. Met een effectmeting kan de Inspectie nagaan in hoeverre aanbevelingen zijn opgevolgd en welke verbeteringen zijn doorgevoerd.

2

Ontwikkelingen

Het toezicht van de Inspectie sluit scherp aan op de laatste ontwikkelingen en op de beleidsprioriteiten van de minister van Veiligheid en Justitie. Daarnaast toetst zij van bestaand beleid en regelgeving of het beoogd effect wordt bereikt.

Vorming Nationale Politie

In de loop van 2012 wordt het korps Nationale Politie ingevoerd. Het kabinet wil hiermee de organisatie van de politie beter toerusten op het veiliger maken van Nederland en meer ruimte geven voor de professionaliteit van de politie. Bij Nationale Politie staan burgers en agenten centraal. Volgens het kabinet zullen agenten verbeteringen in hun werk gaan merken, burgers zullen gaan merken dat de politiezorg beter wordt en dat het veiliger wordt.

Toezicht op de politie is – ook in het nieuwe bestel – noodzakelijk. Toezicht is nodig om na te gaan of er in de samenleving werkelijk wordt bereikt wat de politiek heeft bepaald¹. Met haar toezicht maakt de Inspectie inzichtelijk of regelgeving en beleid voor de politie en het politietoetreden het beoogde effect hebben. Ook wil zij inzichtelijk maken waar knelpunten zitten en waar verbetering nodig is. Dit doet zij door op systematische wijze de prestaties inzichtelijk te maken, aangevuld met onderzoeken op bepaalde thema's.

De Inspectie houdt toezicht op de Nationale Politie conform de nieuwe Politiewet. Zoals beschreven in het Uitvoeringsprogramma Vorming Nationale Politie geeft de Inspectie invulling aan deze rol door de diverse onderdelen van het Korps Nationale Politie periodiek door te lichten op de kwaliteit van de taakuitvoering. Daarnaast verricht de Inspectie thematisch en incidentonderzoek.

De Inspectie zet in op krachtig toezicht op de politie door systematisch toezicht. De nadruk ligt daarbij op de taakuitvoering en het presteren van de politie.

Wet- en regelgeving

Veranderingen in wet- en regelgeving zijn van invloed op de activiteiten van de Inspectie. Zo is met de Veiligheidswet BES de reikwijdte van het toezicht van de Inspectie vergroot.

De Inspectie kan vanuit haar rol als toezichthouder aangeven of beleid, wet- en regelgeving of andere normen in de praktijk werkbaar en toetsbaar zijn. Daarnaast kan zij van bestaand beleid en regelgeving toetsen of het beoogde effect wordt bereikt. In 2012 levert de Inspectie informatie over de werking van de Wet veiligheidsregio's en de Wet mbveo (Voetbalwet). De resultaten van de Staat van de rampenbestrijding (eind 2012) en de monitor Wet mbveo worden betrokken bij de evaluatie van deze wetten.

Samenwerking rijksinspecties en verminderen toezichtlasten

De Inspectieraad is een samenwerkingsverband² van alle Inspecteuren-Generaal van de rijksinspecties. In het meerjarenprogramma geven de rijksinspecties invulling aan de opdracht uit het regeerakkoord om de toezichtlasten te verminderen en om te werken en denken als één rijksinspectie. Bij het uitvoeren van onderzoeken streeft de Inspectie naar beperking van toezichtlast. Daar waar wenselijk en noodzakelijk wordt actief samenwerking met rijksinspecties gezocht. In toenemende mate neemt de Inspectie de regierol bij het toezicht in het veiligheidsdomein.

¹ Artikelen 65, 66 en 67 Politiewet 200.

² Het samenwerkingsverband is in 2011 bekrachtigd met een samenwerkingsovereenkomst.

Dit betekent dat zij relevante informatie die aanwezig is bij andere rijksinspecties nadrukkelijk benut voor haar onderzoeken.

De ambitie van de Inspectie is om op meer regelmatige basis een balans te publiceren over de situatie in de verschillende toezichtdomeinen, de ‘Staat van...’. Ten behoeve van de ‘Staat van...’ wordt nagegaan in hoeverre informatie uit incidentonderzoeken, thematische onderzoeken en onderzoeken van rijksinspecties als input kunnen worden betrokken. Bij incidentonderzoek is er een aantoonbare noodzaak tot informatie-inwinning. Bij themaonderzoeken en systematische onderzoeken wordt niet elk jaar elke afzonderlijke organisatie bezocht.

Inspectie Veiligheid en Justitie

Per 1 januari 2012 zijn de toezichttaken binnen het domein veiligheid en justitie gebundeld in de Inspectie Veiligheid en Justitie. De volgende taken worden in de Inspectie VenJ gebundeld:

- De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV)
- De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt)
- In voorkomend geval onderzoek naar ernstige incidenten op het terrein beveiliging van de burgerluchtvaart.

De samenvoeging van de twee Inspecties in één Inspectie VenJ versnelt de veranderende rol van de ‘klassieke’ toezichthouder op het terrein van brandweer, rampenbestrijdingsorganisaties, politie en sanctietoepassing naar die van een moderne toezichthouder op het brede veiligheidsdomein. Het toezicht op de domeinen politie, sanctietoepassing³, rampenbestrijding en bestuur wordt verder versterkt.

Veiligheidsvraagstukken moeten integraal en, waar mogelijk, samen met andere inspecties worden benaderd. Voor de IVenJ betekent dit dat de hele keten van veiligheid en justitie potentieel tot het onderzoeksdomein hoort.

Het bundelen van de inspecties bevordert ook de mogelijkheden van kennisuitwisseling en een efficiënte inzet van mensen en middelen. 2012 Staat in het teken van het verder vormgeven van de Inspectie VenJ. Er wordt voortgebouwd op ontwikkelingen zoals beschreven in de meerjarenvisie en lopende activiteiten voortgezet zoals het verbeteren van de informatiehuishouding.

Raad van advies

De Inspectie wil onderzoeken blijven afleveren die ertoe doen, toezicht dat zo min mogelijk last veroorzaakt en een stevige gesprekspartner zijn binnen het veiligheidsveld en met het departement. Om dit vast te kunnen houden heeft de Inspectie een kritische en constructieve blik van buiten nodig. In 2012 richt de Inspectie een ‘Raad van advies’ op, deze bestaat uit een evenwichtige vertegenwoordiging van deskundigen uit het veld en de wetenschap. De Raad van advies wordt ingezet om de Inspectie scherp te houden op waar zij voor staat en wat zij doet. De Raad van advies biedt voor de Inspectie VenJ de mogelijkheid om met enige regelmaat over relevante onderwerpen te kunnen klankborden.

³ Onlangs is het werkprogramma de Inspectie voor de Sanctietoepassing aan de Tweede Kamer aangeboden, TK 2011-2012, 24587 nr. 451 (bijlage)

De ‘Staat van...’

De minister van Veiligheid en Justitie heeft – om zijn verantwoordelijkheid op het terrein van veiligheid te kunnen waarmaken – behoefte aan objectieve, juiste en eenduidige kwantitatieve en kwalitatieve informatie. Het maatschappelijk effect van toezicht van de Inspectie is een bijdrage leveren aan de kabinetsdoelstellingen ten aanzien van veiligheid.

Door op regelmatige basis een zo adequaat mogelijk beeld te geven van de taakuitvoering door verantwoordelijken in het veiligheidsdomein worden tijdig relevante ontwikkelingen gesignaleerd. De Inspectie publiceert meer en meer op regelmatige basis over haar systematisch toezicht en periodieke doorlichtingen. De resultaten worden verrijkt met resultaten uit thematische en –eventueel– de rode draad uit incidentonderzoek opgenomen in de ‘Staat van...’. Deze aanpak sluit aan bij de ambitie van de gezamenlijke rijksinspecties om op regelmatige basis een balans te publiceren over de situatie in hun toezichtdomein door middel van ‘een staat van ...’⁴.

In 2012 brengt de Inspectie de ‘Staat van het politieonderwijs’ en begin 2013 een nieuwe ‘Staat van de rampenbestrijding’ uit. Bij het toezicht op het korps Nationale politie gaat de Inspectie de diverse onderdelen periodiek doorlichten op de kwaliteit van de taakuitvoering. Verrijkt met resultaten uit thematische en –eventueel– incidentonderzoek wordt een Staat van de politie opgesteld. Bovendien start de Inspectie in 2012 met de ontwikkeling van de ‘Staat van de brandweer’. Vanzelfsprekend wordt het veld nauw betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van de ‘Staten’.

Informatiehuishouding

Voor het uitvoeren van toezicht is het noodzakelijk om informatie te verzamelen, analyseren en te beoordelen. Het beter ontsluiten van onderzoeksgegevens draagt bij aan goed toezicht. De Inspectie voert in samenwerking met andere rijksinspecties in 2012 een informatiesysteem in (Inspectieview). Het informatiesysteem draagt ook bij aan het opstellen van de ‘Staten’.

Toezicht met effect

Met het toezicht van de Inspectie wordt duidelijk of regelgeving en beleid wordt nageleefd en het beoogde effect hebben. Door middel van onderzoek brengt de Inspectie knelpunten in kaart, maar ook succesfactoren en leerpunten. De bevindingen stellen verantwoordelijken in staat om de kwaliteit van het werk te verbeteren. Van het veld wordt verwacht dat zij actie onderneemt en eventuele leerpunten oppakt. De Inspectie wil met haar onderzoeken maximaal effect bereiken. Dit betekent dat de Inspectie ook na afronding van een onderzoek het thema blijft volgen, eventueel wordt er een effectmeting uitgevoerd. Hiermee kan de Inspectie nagaan in hoeverre aanbevelingen zijn opgevolgd en welke verbeteringen er zijn doorgevoerd. In 2012 zijn ‘Hoogwater’ (2010), ‘Inbeslagname en beheer van drugs’ (2010) en ‘Ongevallen gevaarlijke stoffen’ (2009) onderwerpen zijn voor effectonderzoek. Het meten van effecten draagt ook bij aan de strategische keuze voor thema’s, het verbeteren van toezicht of de wijze van onder de aandacht brengen van haar rapporten.

⁴ Meerjarenprogramma Samenwerkende Rijksinspecties 2011-2014, juni 2011.

Toezicht BES

Per 10 oktober 2010 zijn de BES-eilanden opgenomen in het Nederlandse staatsbestel. De Inspectie is op grond van de Veiligheidswet BES⁵ en de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving⁶ belast met toezicht op de brandweer, GHOR, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Zoals met de Rijksvertegenwoordiger is afgesproken worden in 2012 nadere afspraken over samenwerking en werkwijze gemaakt en de rol van de Inspectie bij incidentonderzoek. Daarbij wordt ook de rol van de Onderzoeksraad voor Veiligheid betrokken. De Raad voor de Rechtshandhaving voert het toezicht op de politie en het justitieel apparaat uit op de BES. Daarbij kan de Raad gebruik maken van de expertise van de Inspectie. Het onderzoek 'Aangiften' wordt in 2012 afgerond, mogelijk volgen in 2012 onderzoeken naar 'Slachtofferhulp' en 'Recherche'.

⁵ Veiligheidswet BES, artikel 71

⁶ Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving, artikel 18

3

Werkvelden

Bij de invulling van het werkplan is rekening gehouden met de beleidsprioriteiten van de minister van Veiligheid en Justitie en met de ontwikkelingen op het werkveld, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Dat betekent dat de Inspectie ook in 2012 relatief meer aandacht geeft aan onderzoeken over de taakuitvoering van de politie en aan onderzoeken die de burger raken. Gezien de beperkte capaciteit wordt er relatief minder aandacht besteed aan brandweer, GHOR, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Begin 2013 publiceert de Inspectie de ‘Staat van de rampenbestrijding’. Een behoorlijk aantal onderwerpen op deze terreinen heeft daarom volop de aandacht van de Inspectie. Bovendien kan het veld aan de slag met verbetermaatregelen uit de tussenrapportage van de ‘Staat van de rampenbestrijding’.

Mochten zich incidenten voordoen waarbij onderzoek door de Inspectie is gewenst, dan zal dit leiden tot verschuivingen in het onderzoeksprogramma. Inzet daarbij is goed te kijken welke onderzoeken dan eventueel later kunnen worden afgerond.

De Inspectie zet haar toezicht op verschillende wijzen in:

1. Systematisch onderzoek

Het systematisch en structureel verzamelen van informatie op basis van een aantal indicatoren levert een actueel en continu beeld op. Door het identificeren van risico's en het structureel volgen van ontwikkelingen zijn trends sneller inzichtelijk en wordt een totaalbeeld verkregen. Gesignaleerde ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn voor nader onderzoek.

De Inspectie wil op regelmatige basis een zo adequaat mogelijk beeld geven van de taakuitvoering door verantwoordelijken in het veiligheidsdomein. Op een aantal terreinen wordt eens in de drie à vier jaar een 'Staat van...' gepubliceerd. Dit maakt het ook mogelijk om in de tijd bepaalde trends te signaleren.

2. Thematisch onderzoek

In thematische onderzoeken worden op ieder veiligheidsdomein bepaalde onderwerpen verder verdiept. Deze onderwerpen komen voort uit de risicoanalyse, uit knelpunten die zijn gesignaleerd of uit het systematisch onderzoek. Ook kunnen onderwerpen worden aangedragen door ministers en departementen of lokale, regionale en provinciale bestuurders.

3. Incidenten en actuele veiligheidsvraagstukken

Onderzoek naar incidenten en actuele veiligheidsvraagstukken doet de Inspectie om, naast feitenverzameling en oordeelsvorming, binnen een kort tijdsbestek leerpunten te benoemen voor alle betrokken organisaties.

Deze vormen van toezicht worden uitgevoerd binnen de beleidsterreinen waarop de Inspectie actief is:

- Politie
- Onderwijs (politie en brandweer)
- Rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweer en GHOR
- Lokale veiligheid

Veiligheidsvraagstukken beperken zich niet alleen tot de organisaties politie, brandweer of GHOR. Steeds vaker is sprake van samenwerking van een keten van organisaties die zich op verschillende beleidsterreinen bevinden. Dit betekent voor de Inspectie dat zij meer naar de werking van ketens moet kijken. Onderzoek naar de werking van ketens wordt integraal en – waar mogelijk – samen met andere rijksinspecties onderzocht.

PEEK & COFFEE

NO PARKING

BLONK

sacha

60-1

FAM MUSIC

HOT DOGS

POLITIE

POLITIE

4

De onderzoeken

In dit hoofdstuk worden per aandachtsgebied de prioritaire onderzoeken behandeld. Bovendien wordt aangegeven welke onderzoeken doorlopen vanuit 2011 en welke eventueel verder aan bod kunnen komen in 2012. In de bijlage is een tabel opgenomen met een overzicht van alle onderzoeken. Het kan voorkomen dat bij incidenten, calamiteiten, actuele veiligheidsvraagstukken en verzoeken van de minister een aantal van deze onderzoeken eventueel worden uitgesteld of een lichtere insteek krijgen.

4.1 De ‘Staat van...’

Staat van de rampenbestrijding

Sinds 2003 is er sprake van ononderbroken toezicht op de kwaliteit van de gemeentelijke en regionale rampenbestrijding in Nederland. De Inspectie onderzoekt de kwaliteit op een systematische wijze. In 2010 is ‘De Staat van de rampenbestrijding’ uitgebracht. De toenmalige minister van BZK heeft de Tweede Kamer toegezegd dat de Inspectie OOV over de periode tot eind 2012 een nieuwe ‘Staat’ zal uitbrengen en daar aan voorafgaand een tussenrapportage. De tussenrapportage wordt begin 2012 door de Inspectie uitgebracht. De tussenrapportage geeft een trend weer en biedt de regio’s de mogelijkheid om nog voor eind 2012 verbeteringen door te voeren.

In de Staat van de rampenbestrijding wordt onder meer gerapporteerd of de veiligheidsregio’s voldoen aan enkele eisen (kritische processen) zoals geformuleerd in de Wet veiligheidsregio’s. De Staat van de rampenbestrijding wordt gebaseerd op de zelfevaluaties die de veiligheidsregio’s hebben uitgevoerd naar aanleiding van GRIP 3 en 4-incidenten en oefeningen, eventueel begeleid en gemonitord door de Inspectie. Daarnaast wordt het beeld aangevuld met de stand van zaken rond de implementatie van de convenanten met vitale sectoren, bovenregionale samenwerking en multidisciplinair opleiden en oefenen. De Staat kan – afhankelijk van de resultaten – worden aangevuld met de resultaten van het onderzoek naar gemeentelijke processen.

- Gemeentelijke processen: onderzoek naar de processen die van belang zijn bij rampenbestrijding en crisisbeheersing, met focus op de onderwerpen ‘regionale samenwerking’ en ‘borgen continuïteit’.

De uitkomsten van systematisch toezicht worden verrijkt met de rode draad uit thematisch en incidentonderzoek. De resultaten van de Staat van de rampenbestrijding vormen input voor de evaluatie van de Wet veiligheidsregio’s.

Staat van de politie

In de loop van 2012 wordt de Nationale Politie ingevoerd. Het kabinet wil hiermee de organisatie van de politie beter toerusten op het veiliger maken van Nederland en meer ruimte geven voor de professionaliteit van de politie.

Bij Nationale Politie staan burgers en agenten centraal. Volgens het kabinet zullen agenten dit in hun werk moeten gaan merken, burgers zullen gaan merken dat de politiezorg beter wordt en dat het veiliger wordt.

Met haar toezicht wil de Inspectie inzichtelijk maken of regelgeving en beleid voor de politie en het politietoedren het beoogde effect hebben. Ook wil zij inzichtelijk maken waar knelpunten zitten en waar verbetering nodig is. Dit doet zij door op systematische wijze de prestaties inzichtelijk te maken, aangevuld met onderzoeken op bepaalde thema’s.

Eens in de drie jaar geeft de Inspectie een totaalbeeld van de taakuitvoering door het korps Nationale Politie, de ‘Staat van de politie’. Hierin geeft de Inspectie een oordeel over de belangrijkste aspecten van de taakuitvoering, een rode draad uit de thematische en incidentonderzoeken en signaleert kansrijke ontwikkelingen en verbeterpunten. Daarnaast voert de Inspectie praktijktoetsen uit en geeft zij verklaringen voor

verschillen in prestaties en resultaten tussen de korpsonderdelen. De Inspectie rapporteert in 2012 op basis van enkele doorlichtingen over de prestaties van het korps Nationale politie. Verder staat 2012 in het teken van het doorontwikkelen van de systematiek om in 2015 te komen tot een eerste complete Staat van de politie.

Staat van het politieonderwijs

Begin 2012 verschijnt de Staat van het politieonderwijs waarin een actueel beeld wordt gegeven van het politieonderwijs. De Staat wordt vierjaarlijks opgesteld op basis van informatie uit valideringsonderzoek, risico onderzoek en monitoring van de invoering van verbeterpunten.

Staat van de brandweer

In lijn met de ambitie van de Inspectie om op systematische wijze periodiek inzicht te geven in de prestaties van het veiligheidsdomein past een 'Staat van de brandweer'. Bovendien wil de Inspectie zicht krijgen op de ontwikkelingen in het brandweerdomein. Deze aanpak sluit ook aan bij de ambitie van de gezamenlijke rijksinspecties om op regelmatige basis een balans te publiceren over de situatie in hun toezichtdomein door middel van 'een staat van ...'⁷. In 2012 start de Inspectie met het ontwikkelen van de Staat van de brandweer. Vertegenwoordigers van het brandweerveld worden bij deze ontwikkeling betrokken.

4.2 Rampenbestrijding, crisisbeheersing, brandweer en GHOR

Thematisch onderzoek

Thematisch onderzoek is bedoeld om specifiek aandacht te geven aan een onderwerp dat verder moet worden uitgediept. Thema's die worden onderzocht komen voort uit de risicoanalyse, zijn prioritair voor de minister, de beleidskolom, het werkveld of vanuit het regeerakkoord. Het kunnen ook onderwerpen zijn waarover toezeggingen zijn gedaan in de Tweede Kamer of onderwerpen die op grond van incidenten zijn geagendeerd.

- Bovenregionale samenwerking en afstemming: De bovenregionale samenwerking en afstemming is ook een aandachtspunt gebleken uit het onderzoek Moerdijk. Dit gaf aanleiding om onderzoek uit te voeren naar de stand van zaken naar de bestaande afspraken in andere veiligheidsregio's.
- Risicokaart: onderzoek naar het gebruik en bijhouden van de risicokaart, ook in relatie tot input voor het risicoprofiel van de regio's.
- C2000: De Inspectie volgt de ontwikkelingen rond de vervolgvactiteiten die in het kader van de commissie Berghuijs zijn opgesteld (expertgroep C2000).
- Slachtoffervolgsystematiek: monitoren van ontwikkelingen en opvolging aanbevelingen uit het onderzoek Schietincident Alphen a/d Rijn⁷ over (bovenregionale) afspraken tussen de GHOR en ziekenhuizen.

⁷ Meerjarenprogramma Samenwerkende Rijksinspecties 2011-2014, juni 2011.

Incidentonderzoek

In toenemende mate wordt door bestuurders en veiligheidsregio's een beroep gedaan op de expertise en inzet van de Inspectie bij het evalueren van incidenten. De Inspectie benoemt met incidentonderzoek⁸ binnen een kort tijdsbestek leerpunten voor betrokken organisaties. Daarnaast biedt de Inspectie ondersteuning bij de uitvoering van zelfevaluaties. Zoals in de meerjarenvisie aangegeven wordt er een zogenaamde 'flexibele schil' gevormd met externe 'evaluatoren'. In 2012 worden deskundigen uit de veiligheidsregio's aangetrokken om bij zelfevaluaties te kunnen inzetten. Door mensen uit de eigen organisaties te betrekken bij evaluaties van grote incidenten draagt bovendien bij aan de uitwisseling van informatie en leerpunten binnen het veld. De rode draad uit de evaluatie van GRIP 3 en 4-incidenten – zoals incidenten in Nieuwegein (brand verpleeghuis), Enschede (stadion FC Twente) en Groningen (overstromingsdreiging bij Tolbert) – wordt betrokken bij de Staat van de rampenbestrijding.

4.3 Politie

Thematisch onderzoek

Thematische onderzoeken komen voort uit risicoanalyse, periodieke doorlichtingen maar ook de actualiteit of toezeggingen door de minister aan de Tweede Kamer. De rode draad uit de uitkomsten van dit type onderzoek worden – evenals incidentonderzoek – opgenomen in de 'Staat van de politie'. In 2012 starten de volgende onderzoeken:

- Informatievoorziening en –beveiliging politie: onderzoek naar de invoering van het Aanvalsplan ICT dat de politie de komende jaren uitrolt. Dit onderzoek komt mede tegemoet aan de toezegging van de minister van VenJ aan de Tweede Kamer⁹ dat de Inspectie in 2012 een derde onderzoek verricht naar de voortgang van de verbeteringen op het gebied van informatievoorziening. In dit onderzoek wordt ook informatiebeveiliging en de aansluiting van basisregistraties meegenomen.
- Vervolgonderzoek in beslagname en beheer drugs: in 2010 bleken er uit inspectieonderzoek tekortkomingen bij de inbeslagname en beheer van drugs. Naar aanleiding van een toezegging van de minister van VenJ aan de Tweede Kamer¹⁰ verricht de Inspectie in 2012 opnieuw onderzoek naar dit proces. Hierin wordt ook nadrukkelijk de invoering en de werking van maatregelen die naar aanleiding van het vorige inspectieonderzoek zijn toegezegd meegenomen.
- Slachtofferhulp: onderzoek naar de werking en eventuele knelpunten van de doorverwijzing van de politie naar slachtofferzorg.

⁸ Bij dit soort onderzoeken vindt afstemming plaats met de Onderzoeksraad voor de Veiligheid, om dubbelingen te voorkomen.

⁹ TK 2009-2012, 29628, nr. 217

¹⁰ TK 2010-2011, 29628, nr. 266

- Kwaliteit PV's: Gebleken is dat 30% van de processen verbaal door het OM wordt teruggestuurd naar de politie. Onder andere naar aanleiding van het rapport 'Juridische kennis en proces verbaal' van de PolitieOnderwijsRaad (januari 2011) zijn maatregelen getroffen. De Inspectie onderzoekt of deze maatregelen zijn uitgevoerd en of deze effect hebben.
- Aanhoudingsteams: een quick scan naar het hiaat tussen arrestatieteams en de diversiteit aan "aanhoudingsteams" en mogelijke risico's.
- Aanpak overvalcriminaliteit: de aanpak van georganiseerde criminaliteit behoort tot een van de prioriteiten van de minister van VenJ. De Inspectie verricht in 2012 op een aantal actiepunten uit het programma Overvalcriminaliteit onderzoek naar de uitvoering van verbetermaatregelen.
- Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie – opslag (telecom)gegevens: naar aanleiding van een toezegging van de minister van VenJ aan de Tweede Kamer verricht de Inspectie onderzoek naar de uitvoering van verbetermaatregelen bij het actualiseren en naleven van de CIOT¹¹-voorschriften door de politie.
- Stelsel ter beheersing van legaal wapenbezit: tweejaarlijks onderzoek naar de taakuitoefening van de politie in het kader van de Wet Wapens en Munitie (werking van het stelsel) naar aanleiding van toezegging van de minister van VenJ aan de Tweede Kamer¹².

4.4 Onderwijs

Politiemedewerkers dienen zich onder alle omstandigheden professioneel te gedragen, op de hoogte zijn van hun taken en bevoegdheden en daarnaar te handelen. Een goede opleiding en training is een belangrijke voorwaarde voor een professionele politieorganisatie.

Eens in de vier jaar wordt de Staat van het politieonderwijs uitgebracht, begin 2012 verschijnt de tweede Staat. De 'Staat' geeft een 'heldere actuele foto' van het politieonderwijs. Bovendien worden de ontwikkelingen weergegeven die het politieonderwijs – sinds de vorige staat – heeft doorgemaakt.

Het politieonderwijs kan op hoofdlijnen worden onderverdeeld in initieel onderwijs en postinitieel onderwijs. Daarnaast wordt het politieonderwijs zowel verzorgd op de Politieacademie als in de korpsen. Om een valide 'Staat' te kunnen opleveren, is actuele informatie over deze vier facetten van het onderwijs noodzakelijk. De Staat van het politieonderwijs wordt opgesteld op basis van informatie uit valideringsonderzoek, risico onderzoek en monitoring van de invoering van verbeterpunten.

¹¹ TK 2011-2012, 29628, nr. 271

¹² TK 2011-2012, 33033, nr. 2

4.5 Lokale veiligheid

De minister van Veiligheid en Justitie is in brede zin verantwoordelijk voor de veiligheid. Hij wordt hier ook door politiek, samenleving en media op aangesproken. De daadwerkelijke maatregelen worden echter veelal op decentraal niveau genomen. Gemeenten en het Openbaar Ministerie zijn, in samenwerking met maatschappelijke en private partijen, binnen hun eigen grondgebied verantwoordelijk voor het vergroten van de lokale veiligheid en leefbaarheid. Denk aan de aanpak van overlast en verloedering, mensenhandel en voetbalvandalisme. De minister stelt – met beleid en regelgeving – instrumenten beschikbaar om de burgemeester en het OM hierbij te ondersteunen. De Inspectie onderzoekt de inzet en werking van deze instrumenten in de praktijk en vormt daarmee de oren en ogen van de minister. Op basis van deze inspectieonderzoeken kan de minister, als daar aanleiding toe is, bepalen of het nodig is het beschikbare instrumentarium bij te stellen of uit te breiden.

Thematisch onderzoek

- Wet mbveo (Voetbalwet): in 2012 wordt de Wet mbveo geëvalueerd. De evaluatie richt zich op het effect van de wet en het achterliggende proces. De Inspectie rapporteert – net als in 2011 – over de toepassing van de Wet mbveo in de praktijk. De bevindingen van de inspectie vormen input voor de evaluatie van de wet.

4.6 Lopende onderzoeken en activiteiten

Een aantal onderzoeken en activiteiten uit 2011 loopt door. Deels gaat het om onderzoeken die al in het werkplan 2011 stonden, maar ook om onderzoeken die in 2011 zijn gestart naar aanleiding van incidenten of toezeggingen. Het gaat om de volgende onderzoeken:

- Diginotar: evaluatieonderzoek naar het functioneren van de crisisstructuur op rijksniveau¹³
- Aangiften: onderzoek naar de vormgeving van het melding- en aangifteproces. Daarnaast worden succesfactoren en leerpunten binnen de politieorganisatie benoemd. Ook wordt in beeld gebracht of het aangifteproces aansluit bij de behoefte van de eigen organisatie en de wensen en verwachtingen van de burger en het OM. Het onderzoek is ook op de BES-eilanden uitgevoerd in samenwerking met de Raad voor de Rechtshandhaving.
- Onderzoek naar de kwetsbaarheid van de telecom-infrastructuur en de effecten voor vitale sectoren: onderzoek naar aanleiding van de uitval van KPN in de regio Rotterdam-Rijnmond.
- Opkomsttijden: onderzoek naar de opkomsttijden bij de brandweer en de wijze waarop wordt omgegaan met afwijkingen van de norm.¹⁴

¹³ TK 2011-2012, 26643, nr. 189. Toezegging minister van VenJ naar aanleiding van verzoek van de Tweede Kamer

¹⁴ TK 2010-2011, 29517, nr. 50. Toezegging minister van VenJ naar aanleiding van verzoek van de Tweede Kamer

4.7 Samenwerking rijksinspecties

De rijksinspecties willen de toezichtlasten verminderen en werken en denken als één rijksinspectie. In lijn met die uitgangspunten werkt de Inspectie waar wenselijk en noodzakelijk samen met andere rijksinspecties bij het uitvoeren van onderzoeken.

In 2012 krijgt dit gevolg door samenwerking in de onderzoeken:

- Brandveiligheid justitiële inrichtingen: samenwerkingsproject van een aantal rijksinspecties¹⁵, gericht op het monitoren van verbeteringen in de brandveiligheid. In 2012 wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd gericht op particuliere inrichtingen.
- Integraal Toezicht Jeugd – meldcode kindermishandeling: in het kader van het samenwerkingsproject onderzoekt elke inspectie de toepassing van de meldcode kindermishandeling in het eigen toezichtdomein. De Inspectie doet onderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van de meldcode binnen de politie.
- Kwaliteit GHOR: onderzoek naar het functioneren van de GHOR, rolvulling en aandacht voor bestuurlijke aspecten bij rampen en crises. Het onderzoek wordt in samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg uitgevoerd.
- Kwetsbaarheidsanalyse Spionage: in 2011 is de Inspectie gestart met het onderzoek naar de stand van zaken van invoering van de Handleiding Kwetsbaarheidsanalyse Spionage en de getroffen maatregelen bij de departementen. Begin 2012 verschijnt de rapportage. Eind 2012 wordt onderzoek gedaan naar de werking van de maatregelen om de weerbaarheid tegen spionage te verhogen.

4.8 Voorgenomen onderzoeken

Tot slot nog een aantal kansrijke onderzoeken voor 2012 mits de capaciteit dit toelaat, anders worden deze onderzoeken in 2013 opgepakt:

- Verschillende effectmetingen naar de getroffen maatregelen naar aanleiding van de inspectieonderzoeken: Ongevallen gevaarlijke stoffen (2008), 'Zicht op zaken' (2009), 'Hoogwater' (2010) en 'Inbeslagname en beheer van drugs' (2010) en 'Inbeslagname en beheer vuurwapens' (2011).
- Crisiscommunicatie: mede naar aanleiding van de incidentonderzoeken Moerdijk en Alphen is gebleken dat crisiscommunicatie een groot aandachtspunt is. Afhankelijk van de uitkomsten en beleidsmaatregelen naar aanleiding van het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid verricht de Inspectie aanvullend onderzoek.
- Cybercrime: de aanpak van cybercrime is een van de doelstellingen van de minister van VenJ. In 2012 wordt onderzoek gedaan naar de aanpak van cybercrime en de stand van zaken van de invoering van de actieplannen.
- Civiel-militaire samenwerking: volgend op de tussenmeting (2009) wordt begin 2013 de eindmeting van het traject civiel-militaire samenwerking uitgevoerd.

¹⁵ Voormalige Inspectie voor de Sanctietoepassing en Inspectie OOV (nu Inspectie Veiligheid en Justitie), Inspectie Leefomgeving & Transport en de Inspectie SZW.

Bijlagen

I Bijlage Schema onderzoeksactiviteiten Inspectie OOV in 2012

Prioriteiten 2012

Onderzoeken	Korte omschrijving	Planning rapportage (kw=kwartaal)
Bovenregionale samenwerking en afstemming	Een van de aandachtspunten uit het onderzoek Moerdijk. De Inspectie onderzoekt in 2012 de stand van zaken van bestaande afspraken in andere veiligheidsregio's.	3e kw 2012
Kwaliteit GHOR	In 2012 voert de Inspectie onderzoek uit naar het functioneren van de GHOR, rolvulling en aandacht voor bestuurlijke aspecten bij rampen en crises.	3e kw 2012
Slachtoffervolgsystematiek	Monitoren van ontwikkelingen en onderzoek naar de uitvoering van verbetermaatregelen naar aanleiding van het onderzoek 'Schietincident Alphen a/d Rijn' over (bovenregionale) afspraken tussen de GHOR en ziekenhuizen.	3e kw 2012
Risicokaart	Onderzoek naar het gebruik en actueel houden van de risicokaart, ook in relatie tot input voor het risicoprofiel van de regio's.	3e kw 2012
C2000	De Inspectie volgt de ontwikkelingen rond de vervolgactiviteiten die in het kader van de commissie Berghuijs zijn opgesteld (expertgroep C2000).	3e kw 2012
Gemeentelijke processen	Onderzoek naar de processen die van belang zijn bij rampenbestrijding en crisisbeheersing, met focus op de onderwerpen 'regionale samenwerking' en 'borgen continuïteit'.	3e kw 2012
Staat van de rampenbestrijding	In de Staat van de rampenbestrijding wordt gerapporteerd of veiligheidsregio's voldoen aan enkele eisen van de Wet veiligheidsregio's. De resultaten vormen input voor de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.	1e kw 2013

Brandveiligheid justitiële inrichtingen – particuliere inrichtingen	Samenwerkingsproject van een aantal rijksinspecties, gericht op het monitoren van verbeteringen in de brandveiligheid.	2e kw 2012
Aanhoudingsteams	Een quick scan naar het hiaat tussen arrestatieteams en de diversiteit aan “aanhoudingsteams” en mogelijke risico’s.	1e/2e kw 2012
Slachtofferhulp	Onderzoek naar de werking en eventuele knelpunten van de doorverwijzing van de politie naar slachtofferzorg.	2e kw 2012
Kwaliteit PV’s	De Inspectie onderzoekt in 2012 of de maatregelen die zijn getroffen naar aanleiding van het rapport ‘Juridische kennis en proces verbaal’ van de PolitieOnderwijsRaad (januari 2011) daadwerkelijk tot verbeteringen leiden.	4e kw 2012
Vervolgonderzoek in beslagname en beheer drugs	De Inspectie verricht in 2012 opnieuw onderzoek naar dit proces. Hierin wordt ook nadrukkelijk de invoering en de werking van maatregelen die naar aanleiding van het vorige onderzoek (2010) zijn toegezegd meegenomen.	4e kw 2012
Informatievoorziening en –beveiliging politie	Onderzoek naar de invoering van het Aanvalsplan ICT dat de politie de komende jaren uitrolt. Het onderzoek is ook een vervolg op de onderzoeken uit 2008 en 2010 naar de informatievoorziening bij de politie, inclusief de informatiebeveiliging en aansluiting op basisregistraties.	4e kw 2012
Aanpak overval-criminaliteit	Onderzoek naar de uitvoering van verbetermaatregelen op een aantal actiepunten van de Taskforce Overvalcriminaliteit.	3e kw 2013
CIOT – opslag (telecom) gegevens	De Inspectie verricht in 2012 onderzoek naar de uitvoering van verbetermaatregelen bij het actualiseren en naleven van de voorschriften voor de opslag van (telecom)gegevens door de politie.	3e kw 2013
Wet mbveo (Voetbalwet)	De Inspectie onderzoekt – net als in 2011 – de toepassing van de Wet mbveo in de praktijk. De bevindingen van de Inspectie vormen input voor de evaluatie van de wet.	2e kw 2012
Kwetsbaarheidsanalyse Spionage	Na het onderzoek in 2011 naar de stand van zaken van de invoering van de Handleiding Kwetsbaarheidsanalyse Spionage en de getroffen maatregelen bij de departementen wordt in 2012 de werking van maatregelen onderzocht.	4e kw 2012

Doorloop 2011

Onderzoeken	Korte omschrijving	Planning rapportage (kw=kwartaal)
Staat van het politieonderwijs	In 2012 wordt een volgende Staat van het Politieonderwijs uitgebracht, waarmee een actueel beeld wordt gegeven van de kwaliteit van het onderwijs.	1e kw 2012
Diginotar	Evaluatieonderzoek naar het functioneren van de crisisstructuur op rijksniveau.	1e kw 2012
Aangiften	Onderzoek naar de vormgeving van het melding- en aangifteproces. Ook wordt in beeld gebracht of het proces aansluit bij de behoefte van de politieorganisatie en de wensen en verwachtingen van de burger en het OM.	1e kw 2012
Onderzoek naar de kwetsbaarheid van de telecom-infrastructuur en de effecten voor vitale sectoren	Onderzoek naar aanleiding van de uitval van KPN in de regio Rotterdam-Rijnmond.	1e kw 2012
Opkomsttijden	Onderzoek naar de opkomsttijden bij de brandweer en de wijze waarop wordt omgegaan met afwijkingen van de norm.	1e kw 2012

Overige onderwerpen 2012

Onderzoeken	Korte omschrijving	Planning rapportage (kw=kwartaal)
Meldcode kindermishandeling/Integraal Toezicht Jeugdzaken	Binnen het samenwerkingsproject van rijksinspecties verricht de Inspectie onderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van de meldcode kindermishandeling bij de politie.	
Effectmetingen	Verschillende effectmetingen naar de getroffen maatregelen naar aanleiding van de inspectieonderzoeken: Ongevallen gevaarlijke stoffen (2008), 'Zicht op zaken' (2009), 'Hoogwater' (2010) en 'Inbeslagname en beheer van drugs' (2010) en 'Inbeslagname en beheer vuurwapens' (2011).	
Crisiscommunicatie	Uit incidentonderzoeken is gebleken dat crisiscommunicatie een aandachtspunt blijft. Afhankelijk van de uitkomsten en beleidsmaatregelen naar aanleiding van het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (Moerdijk) verricht de Inspectie aanvullend onderzoek.	
Cybercrime	De Inspectie doet in 2012 onderzoek naar de aanpak van cybercrime en de stand van zaken van de invoering van de actieplannen.	
Stelsel ter beheersing van legaal wapenbezit	Tweejaarlijks onderzoek naar de taakuitoefening van de politie in het kader van de Wet Wapens en Munitie (werking van het stelsel).	
Civiel-militaire samenwerking	Eindmeting van het traject civiel-militaire samenwerking.	

Colofon

Dit rapport is een uitgave van:
Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Lange Houtstraat 26 | 2511 CW Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 426 7343
F 070 426 6990
www.ioov.nl

Lay out: Paul Munstege
Fotografie: Christian Onderwater, Hollandse Hoogte: John Schaffer, 112 Fotografie:
Peter Hofman

© Inspectie Openbare Orde en Veiligheid | januari 2012
Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Vermenigvuldigen van
informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld.

